UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

CONCILIO||RVM QVATVOR GENE=||ralium. Niceni. Constantinopolitani. Ephesini. et Calce=||donensis. Que diuus Gregorius magnus tanq[uam]|| quatuor Euangelia colit ac veneratur.||

Merlin, Jacques

Coloniae, 1530

VD16 M 4842

Decre. Gregorij minoris.

urn:nbn:de:hbz:466:1-72934

Visual Library

ſieri inter bonos & malos, ſicut eſt inter hœdos & oues, manifeſta q̊q; pctã nõ ſunt occulta correptõe purgãda, ſed palã ſunt arguendi qui palã nocẽt, vt dũ aperta purgatiõe ſanant, hi qui eos imitãdo deliquerãt, corrigãtur. Dũ eñ vnus corripit, plurimi emendãtur. Et melius eſt, vt ꝓ multoꝝ ſaluatõe vnus cõdamnetur, quã ꝑ vnius licentiã multi periclitẽtur, nec miꝝ ſi inter hoĩes hæc ratio cuſtoditur, cũ inter iumẽta hæc fieri ꝑſæpe cognoſcim⁹. Etenĩ quæ ſcabiẽ, aut ĩpetiginẽ habere vidẽtur, ſeparãtur à ſanis, ne illoꝝ morbo cætera dãnent, vel pereãt. Satius ergo vt mali aperte corrigãtur, q̃ ꝓ illis boni pereãt, vñ voluimus vos oẽs in vnũ cõuenire epõs, vt de incidẽtibus cauſis fiat diſceptatio, & ſalubris de eccleſiaſtica obſeruatõe collatio, q̃tenus dũ ꝑ hoc & p̃terita corrigãtur, & regulã futura ſuſcipiũt, oĩpotẽs vbiq; dñs fratrũ cõcordia collaudet. Cuius vobis adeẽ pñtiam ſi hæc obſeruabitis ſcitote, qa ſcriptũ ẽ, vbi fuerint duo vel tres cõgregati in noĩe meo, ibi ero in medio eoꝝ. Si ergo adeẽ dignat, vbi duo vel tres ſunt, q̃tomagis nõ deerit vbi plures cõueniunt ſacerdotes? Et quidẽ quia adhibendũ bis in anno cõciliũ patꝝ ſit regulis inſtitutũ nõ latet, ſed ne forte aliqua excuſatio ſit, ſemel decernimus cõgregari, vt expectatõe cõcilij nihil prauũ, nihil p̃ſumatur illicitũ. Nã plerũq;, & ſi nõ amore iuſtitiæ, metu tñ examinatõis abſtinet ab hoc q̊d oĩm notũ eſt poſſe diſplicere iudicio. Hãc frater chariſſime obſeruãtiã nr̃is relinquẽdã poſteris teneamus. Certũ qppe ẽ, qa ſi in toto corde p̃ceptis nos ſalutarib⁹ occupam⁹, oẽm vitiorũ labẽ effugiemus. Quapropter optet, vt enixius in cũctis ſtudioſos vos circa frẽs atq; ſubiectos oſtẽdatis, vt oẽs te, qa nobiſcũ alitus es atq; ſctẽ Romanæ eccl'iæ p̃ceptõibus parere apl'icæ ſedis p̃cepta multiplicare aptiſſimeq; nota facere cognoſcãt, qa q̊d ſpecialiter tibi, & fratrũ tuoꝝ charitati, vt tuæ lr̃ę innotuerũt cõſulta ſcribim⁹, gñaliter oĩbus tenere mãdamus. Circa ſubiectoꝝ ãt act⁹ fraternitatis vr̃a ſit vigilãs vr̃m illis exẽplũ inſtructio, & vita mgr̃a ſit, linguę vr̃æ exhortatõe diſcãt q̊d metuãt, & doceant q̊d diligãt, vt dũ talẽti crediti lucra multiplicant, in die retributõis annuẽte diuina gr̃a audire mereamini. Euge ſerue bone, & fidelis, intra ĩ gaudiũ dñi tui. Curã p̃terea de oĩbus q̃ vobis alijſq; fratrib⁹ nr̃is, & generaliter cũctis ꝓ illicitaꝝ reꝝ ꝓhibitõe ſcripſim⁹ hr̃e vos ꝑ oĩa cognoſcamus q̃ oĩ ſtudio omĩq; anniſu neceſſe ẽ, vt fraternitatis vr̃æ vigilãtia cõpleant, atq; oĩa illic q̃ ꝓ aĩaꝝ ſalute ſcripſimus fideliter recẽſeant, q̃ten⁹ ꝑ hoc, & vos zelũ vr̃m, & q̃liter vobis illicita diſpliceãt oñdatis, & nos vtil'r ꝓuidiſſe q vr̃am ad hoc p̃ cęteris ꝑſonã elegim⁹, videamur. Oĩpotẽs ãt deus ſua vos ꝓtectiõe cuſtodiat, honorẽq; pceptũ vos morib⁹ ſeruare cõcedat. Amen.

¶Quantũ cõijciendũ eſt ex p̃fatiõe quã huic operi p̃poſuit Iſidorus, collectio decretoꝝ cõcilioꝝ, ac ſanctionũ põtificũ q̃ in vnũ cõportauit ꝑiter & collegit idẽ autor hic claudit.

¶Reliquæ vero cõſtitutiones q̃ ſequunt. Videlicet Gregorij minoris, Vitaliani, Martini, Gregorij tertij, ac Zachariæ Romanoꝝ põtificũ, ob id p̃fatæ collectiõi appoſitæ ſunt quia veteres codices ita habẽt. Autores itẽ illaꝝ q̃ plurima egregia atq; p̃clara eccleſiæ cõtulerũt vt indignũ duxerim tã inſigniũ p̃ſulũ acta obliterari, atq; p̃teriri intacta.

Incipiunt decreta Gregorij minoris.

¶Vt nullus audeat presbyteram in coniugiũ ducere. Cap. 1
¶Item de diacona. 2
¶Itẽ de monacha quã dei ancillã appellãt. 3
¶Itẽ de commatre ſpirituali. 4
¶Item de fratris vxore. 5
¶Item de Nepte. 6
¶Item de nouerca, aut nuru. 7
¶Item de conſobrina. 8
¶Itẽ de propria cognatione, vel quã cognatus habuit. 9
¶Vt viduã nemo furet in vxorẽ. 10
¶Itẽ vt virginẽ nemo furet in vxorẽ 11
¶De aruſpicibus vel incãtatoribus, ſeu philacterijs. 12
¶De p̃ceptis eccleſiæ obſeruandis. 13
¶De Adriano filio exhilarati. 14
¶De Epiphania diacona. 15
¶Vt nullus audeat aſſenſum tribuere. 16
¶De coma clerici nõ relaxanda. 17

C IN noĩe dñi ſaluatoris dei nr̃i Ieſu Chr̃i imperãte dño pijſſimo Auguſto Leone à deo coronato magno, & pacifico imperatore anno. vi. poſt cõſulatũ vero eius anno. xvij. ſed & Cõſtãtino ĩperatore eius filio anno ij. mẽſe Aprili, indictiõe. iiij. p̃ſidẽte ſanctiſſimo Gregorio apl'ico papa in baſilica beati Petri apl'oꝝ principis ante cõfeſſionẽ, cõſidẽtibus etiã ſanctiſſimis epĩs Agnello Ferentinati, Agnello Sutrino, Iohãne Belliternenſi, Triburatio Filaris, Vitale Alatrino, Anaſtaſio Tiburtino. Opportuno Maurianẽſi, Iohanne Blerano, Mauritiano Sabis, Vviliarit Narmẽſi, Georgio Portuẽſi, Sergio Preneſtino, Tiberio filuę cãdide, Petro Camerino, Gregorio Ana-

Anagnias,Sinderedo archiep̃o Spamæ,Georgio Nepæ,Sedulo ep̃o Britãnię,Iohãne Signias, Fergusto ep̃o Scotię,Andrea Albanẽsi,& Maurino Palmari,ſeu venerabilibus pb̃ris,Siſinnio Iohãne.Itẽ Iohãne,Euſtratio,Georgio,Talaſio,Marino,Cõſtãtino,Gregorio,Iohãne,Epiphanio,Marino,Iohãne,& Iohãne,aſtãtibus quoq; diaconibus,Petro archidiacono,Georgio Oraſcho,ſeu Bñdicto,vl' cuncto clero,Gregorius ſanctiſſimus, ac btiſſimus papa ante corpus beatiſſimi Petri in ſynodo reſidens dixit.

CVm ſimus dñicæ plebis ſupna miſeratõe e rectores,ſtudioſius nos cõuenit dei p̃ſidiũ A
ꝑ eoꝝ ſępe rogitare ſalutẽ,ne de creditis fruſtratis'q;(q̊d abſit) aĩabus inſidijs antiq hoſtis añ paſtorẽ oĩm,niſi ſuccedat p̃ueniẽdo de offenſis correctio diſtrictã cogamur ſoluere rõnẽ,dũq; ppẽdo vl' ad animũ reduco quãta circũſpectõe nos oporteat inuigilãdo cõtra ſui cuiuſq; ſceleris neq̃tiã obuiare,& ſi qñ ĩſilierit ad pturbãdas fideliũ mẽtes adiutorio ſupno ictui eius reſiſtere valde cõcutior,atq; nimis tabeſco, ne ſerpẽtina calliditate (q̊d abſit)leuiores q̊ſ'q; decipiat,deo vero fauẽte ſolicitudine nimia freti aĩam æq̃ore mẽte diuino iuuamĩe ꝓ ſalute oĩm ſtudere debemus,vt ĩcõfuſo vultu nõ de fraude cuiuſquã pculſi aſſiſtere æterno iudici mereamur,& vocẽ audire inq̃entẽ:Euge ſerue bone, & fidel',q̃a ſup pauca fuiſti fidel',ſupra multa te cõſtituã,intra in gaudiũ dñi tui. Hinc nãq; eſt q̊d ingemiſcẽs dico: q̃a ppl'i Chr̃iani aliq̊s p ꝓuĩciã Italiã cõmorãtes,audio temere cõtra catholicã fidẽ,& pr̃m ſtatuta patrare,ita vt deo ſacratas fœmĩas ducere p̃ſumãt mulieres,& ꝓpinq̃s cõiugio ſociẽt.Qđ opportunũ eſt ſpiritali amputare mucrone,atq; ſi vr̃æ placet ſctĩtati radicitus euelli,ne ſeges boni agricolę zizanioꝝ mixta horrẽtibus frutetis ſordeſcat. Sctiſſimi ep̃i,ſeu venerabiles rñderũt,verè cognoſcimus gr̃a ſancti ſp̃us cor apl'atus vr̃i ſuccẽſum,& vt radicitus tãtę miſeriæ ſqualores à fideliũ mẽtibus detergant, & q̃a vulnus corpori ĩfixũ aditu talis miſeriæ obſerato ſalutari antidoto curet,ſicut bñ p̃uiſum ẽ interdictõe anathematis,ne denuo hoc q̃ſpiã Roma n⁹ Lõgobard⁹,vl' cuiuſcũq; ſit gẽtis,ſacri'q; baptiſmatis vnda lot⁹ attẽtet,vt nõ tãti piaculi mole opp̃ſſus p̃cipitationẽ incidat,aut voragine mergat iniq̃tatis,vitari debeat,atq; radicit⁹ euellat.Poſt hãc oĩm cõſonã rñſionẽ Gregorius apl'icus papa añ corpus memoratum venerabilis Chr̃i apl'oꝝ principis inferendo ſnĩam dixit. ¶Capl'm Primum.

¶Si q̃s p̃sbyteram duxerit in coniugium anathema ſit. Et rñderunt omnes, anathema ſit. B

II ¶Si q̃s diaconã in coniugiũ duxerit, anathema ſit, & rñderũt oẽs tertio, anathema ſit. C

III ¶Si quis monacham quam dei ancillam appellamus, in coniugium duxerit, anathema ſit.Et reſponderunt omnes tertio,anathema ſit. D

IIII ¶Si quis commatrem ſpiritalem duxerit in coniugium,anathema ſit.Et reſponderũt omnes tertio, anathema ſit. E

V ¶Si quis fratris vxorem duxerit in coniugium,anathema ſit. Et reſponderunt omnes F

VI ¶Si quis neptem duxerit in coniugium,anathema ſit.Et reſponde- (anathema ſit. G
runt omnes tertio,anathema ſit.

VII ¶Si quis nouercam,aut nurum duxerit in coniugium,anathema ſit. Et reſponderunt omnes tertio, anathema ſit. H

VIII ¶Si quis conſobrinam duxerit in coniugium,anathema ſit. Et reſponderunt omnes tertio,anathema ſit. I

IX ¶Si quis de propria cognatione, vel quam cognatus habuit,duxerit vxorem,anathe- K

X ¶Si quis viduam furatus fuerit in vxorem,vel conſentiens ei,anathema ſit. (ma ſit. L
Et reſponderunt omnes tertio,anathema ſit.

XI ¶Si quis virginem niſi deſponſauerit,rapuerit,vel furatus fuerit in vxorem,vl' conſentiens ei,anathema ſit.Et reſponderunt omnes tertio,anathema ſit. M

XII ¶Si quis arioloſ,aruſpices,incantatores obſeruauerit,aut phylacterijs vſus fuerit,anathema ſit.Et reſponderunt omnes tertio,anathema ſit. N

XIII ¶Si quis in quanquàm partẽ noſtra præcepta ante emiſſa Apoſtolicæ Eccleſiæ de oliuetis,& locis diuerſis temerauerit,& non in omnibus obſeruauerit,anathema ſit.Et reſpõderunt omnes tertio,anathema ſit. O

XIIII ¶Adrianus filius exhilarati q̃ poſt præſtitum ſacr̃m in apl'ica confeſſione Epyphaniã diaconã illicito auſu in vxorẽ habet,anathema ſit.Et rñderunt omnes tertio, anathema ſit. P

XV ¶Epyphania diacona quæ poſt prædictum ſacramentum cum Adriano exhilarati filio fuga lapſa eſt in vxorẽ,anathema ſit.Et reſponderunt omnes tertio,anathema ſit. Q

XVI ¶Si quis ei in tam crudeli actu conſenſum præbuit, anathema ſit. Et reſponderunt omnes tertio, anathema ſit. R

XVII ¶Si quis ex clericis relaxauerit comam,anathema ſit. Et reſponderunt omnes tertio, Anathema ſit. S
¶Et ſuſcriptio.

T ¶Gregorius ep̄s catholicæ,atq; ap̄l'icæ Romanæ eccleſiæ huic cõſtituto à nobis ꝓmulgato
ſubſcripſi.Agnellus ep̄s ſct̄ē eccl'ię Ferētiniēſis huic cõ.à no.ꝓmul.ſub.Iohãnes humilis ep̄s
ſct̄ē eccl'iæ Beliternēſis huic cõ.à no.ꝓmul.ſub.Et cæteri ep̄i nũero xiiij.& diaconi nũero.
iiij.die nonas Aprilis,indictione.iiij. ¶Incipiũt epiſtolæ Vitaliani papæ.

V Vitalianus ep̄s ſeruus ſeruoꝝ dei,Paulo archiep̄o Cretēſi.XIX.die mēſis Decēb.
p̄ñtis XI. indictiõis Iohãnes ep̄s Lãpeon vrbis intra baſilicã venerabilē beati
principis ap̄l'oꝝ Petri nobis obtulit petitionē,ꝑ quã nos obnixe poſtulauit,at-
q; cõiurauit,ꝑ terribilē inquiēs aduētũ magni dei,atq; ſaluatoris nr̄i Ieſu Chr̄i,
vt ſcd̄m ſacratiſſimos canones,inſtitutaq; ſctõꝝ patꝝ eius cauſæ meritũ requi-
rerem⁹ & ſnĩam ꝓmulgaremus.Obtulit ilico & ſnĩam apud tuã fraternitatē cõfectã,ſub-
ſcriptãq; eius eoꝝq; ep̄oꝝ manibus.Igit̄ poſt aliq̊s dies ad eius p̄ces faciētes coaceruari cętũ
in hac vrbe Ro.antiſtitũ fecimus,vt nobiſcũ cõſidētes & petitio eiuſdē ep̄i,& acta ſacerdo-
taliter cognoſcerent̄.Dũ ergo eſſet in hac Ro.vrbe cõgregata eadē ſynodus ep̄oꝝ ꝓ hmõi
negocio audiēdo vel faciēdo,ſtatim nobis nũtiata ſunt eiuſdē exēplaria actiõis à tua frater-
nitate directa,q̄ ſuſcipiētes atq; cõferētes inuicē ita inuenim⁹ cõtineri ĩ verbis & ſenſibus,
ſicut ea q̄ nobis p̄fatus ep̄s obtulerat ſubſcripta manu ep̄oꝝ & tuę dilectiõis.Quãobrē admi
rati ſumus,qa ꝑ ſuũ clericũ hãc vobis minīe direxerit.Si eñ forſitã tp̄s hoc ꝓhibuit incon-
gruũ,cur abſq; ſuo ſcripto hãc vſq; nos minīe direxerit?Cũq; recēſita eſſet ſnĩa corã noſtris
fratribus ep̄is,viſum nobis,eiſq; ē,ꝙ nõ ſcd̄m timorē dei,neq; ſcd̄m ĩſtituta patꝝ ſacroſq;
canones eiuſdē Iohãnis antiſtitis Lãpeon eſt cã cognita & terminata,vel pœnalib⁹ ſubmiſ
ſa eius ꝑſona.Propterea nõ leuiter cõtriſtati ſumus,maxime qa & ſub cuſtodia miſſus idē
Iohãnes antiſtes Lãpeon diebus & exīde adducebat̄ in ſecretariũ tuę fraternitatis,vt ꝙ vel-
les(inqt)loq̄ret̄,ac rurſus ſub cuſtodia ducebat̄ ad clauſurã,ſicuti habet confeſſio defenſoris
tuę dilectiõis in ſnĩa ab eo fct̄ã,inſuꝑ & hortabat̄ cõtra canonũ iuſſa cõtraq; legũ inſtituta
exiſtēs,vt daret fideiuſſorē.Deīde oꝑtebat tuã fraternitatē ſcd̄m canonũ vigorē tp̄e q̊ ſe pe
tijt ad nos venire eũ abſoluere tuis lr̄is,quē nõ ſolũ noluiſti canonice abſoluere ad p̄cipis
ap̄l'oꝝ limina,ſed magis r̄ndiſti ei indecēter inq̄ens,qa nõ cõpetēter q̄ris.Quæ ergo ſancti
ſanxerũt pr̄ēs indecētia ſunt?An placētia tibi decētia ſunt?Quē igit̄ p̄fatũ Iohãnē antiſtitē
atq; ĩculpabilē reperiētes,iuxta textũ ſnĩæ à te nobis directę fecim⁹ nobiſcũ cũ ep̄is ad miſ-
ſaꝝ ſolēnia in eccl'ias dei p̄cedere.Itaq; ſtatuimus & firmamus ꝑ huius nr̄æ p̄ceptõis auto-
ritatē oĩa q̄ à te tuaq; ſynodo cõtra canonũ inſtituta,cõtraq; legũ decreta,geſta,cõfecta ve
ſunt,vel ſnĩa ꝓmulgata aduerſus eũ inania & vacua eē,ſed quicq̄d claruerit eũ dãnificatum
eiuſdēq; eccleſiã à q̊quã,ei tua dilectio faciat reddi,ꝑ oĩa cõſeruãs eũ abſq; dãno,denoĩatũ
eñ Iohãnē vtpote innocentē exiſtentē cñ p̄ñti nr̄a p̄ceptione abſoluimus hinc,vt ſicut cæ-
teri tuæ dilectiõis ep̄i & is ſuæ eccleſiæ vtilitatibus cũ dei ꝑagere timore ſacraꝝq; regulaꝝ
inſtitutione debeat morē.Oportebat deniq; dilectiſſime frater,oꝑtebat nos ſimilia ſimili-
bus retribuere.Sed hæc magis ꝑ ignorantiã opinamur geſta eē,quã ꝑ calliditatē.Propter-
ea q̄ p̄cipimus tibi ſcd̄m deũ,& ꝓpter dñm tuæq; ꝑagere ſynodo,ſtude illico ꝑagere,ne co
gamur non miſericorditer,ſed ſcd̄m virtutē ſacratiſſimoꝝ canonũ cõſeruari.Scriptũ nãq;
eſt,dñs(inquit)Petre rogaui ꝓ te,vt nõ deficeret fides tua,& tu aliq̄ñ cõuerſus cõfirma fra-
tres tuos.Et rurſum,Quodcũq; ligaueris Petre in terra,erit ligatũ in cœlo,& q̊dcunq; ſolue
ris in terra,erit ſolutũ & in cœlo.Poſtquam vero noſtrã p̄ceptionem tua dilectio relegerit,
hãc p̄ñti portitori Iohannis epiſcopi nimiꝝ reddat pro ſui eiuſdēq;,eccl'iæ munitione.Da-
ta die.VI.Caleñ.Septēb.indictione vndecima.

¶Item epiſtola eiuſdem.

X Vitalianus Vaani Cubiculario & imperiali Cartulario.Semper celſitudo vr̄a pijs
hominibus p̄buit cõcurſum,ſempq; irrep̄henſibiliter viuētibus tribuit libenter
opem,Ideoq; cõgruũ p̄uidimus ꝑ p̄ſentia noſtra ſcripta Iohannē antiſtitē eccle
ſiæ Lampēſis,ſitę in Inſula Creta,ei in oĩbus cõmendare.Quatenus diuina ope
prę uia,eiuſq; ſuffultus ſuffragio valeat ad ſanctã celeriter remeare eccleſiã.Per Septēbrem
eñ menſem p̄ſentē vndecimæ indictionis in hac Romana vrbe ad ap̄l'oꝝ noſtri culminis
ꝓtectoꝝ limina,veniēs obtulit nobis petitionē ꝑ quã ſuppliciter p̄catus eſt nos,vt eius cau
ſæ meritũ cognoſcētes canonice terminaremus.Obtulit deniq; nobis & ſnĩam quã ꝓmul-
gauit eius metropolitanus cũ ſuis ep̄is aduerſus eundē Iohannē,volēs eũ oñdere rep̄henſibi
lem per quã eũ contra canonũ decreta pœnalibus ſubmiſit.Cuius exēplar & idē eius me-
tropolitanus nobis direxit.Propterea faciētes cõgregari ep̄os in hac vrbe eius cã eſt cogni
ta,relecta videlicet petitione eius,& p̄fata ſnĩa ab eodem metropolitano eius nobis directa
viſum nobis eſt,nõ ſcd̄m ſacros canones eandē eſſe ſnĩam ꝓmulgatã.Ideoq; eã inanē atq;
vacuam